

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Քիմիայի և կենսաբանության
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ղազարյան Ա. Հ. /Ա.Ա.Հ./

Արձանագրություն № 2

« 31 » օգոստոս 2023 թ.

ՔԿ/բ-104 ՊԻՆԴՄԱՐՄՆԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԻԿԱ ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՌԻՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	<u>055102.00.6 ՌԱԴԻՈՖԻԶԻԿԱ</u> /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝	<u>055102.01.6 ՌԱԴԻՈՖԻԶԻԿԱ</u> /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝	<u>ՌԱԴԻՈՖԻԶԻԿԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ</u> /բակլավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝	<u>ՔԻՄԻԱՅԻ և ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ</u> /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը	<u>ԱՌԿԱ</u> /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	<u>առկա 4-րդ կուրս / 7-րդ</u>
Դասախոս(ներ)՝	<u>Քոչարյան Վ. Ռ.</u> /անուն, ազգանուն/
Էլ. հասցե/ներ	<u>vilenkoch@gmail.com</u>

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ.
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.
12. 1	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	.
12. 2	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների	.

	ուսումնամեթոդական քարտ
12. 3	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
12. 4	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14.	Գնահատում
14. 1	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
14. 2	Հարցաշար
14. 3	Գնահատման չափանիշներ
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

Դասընթացն անհրաժեշտ է ուսումնասիրել կիսահաղորդչային սարքերի կիրառությունների տարբեր ասպեկտները հասկանալու համար և հիմք է հանդիսանում էլեկտրոնիկային վերաբերվող հետագա այլ դասընթացներն ուսումնասիրելու համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է

- Ծանոթացնել պինդ մարմինների նկարագրման գոտիական տեսությանը,
- Ծանոթացնել կիսահաղորդիչներում հաղորդականության էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությանը, անհավասարակշիռ հոսանքակիրների զենեքացիային և ռեկոմբինացիային,
- Ծանոթացնել կիսահաղորդիչների էլեկտրական, մագնիսական, ջերմաէլեկտրական, օպտիկական հատկություններին,
- Ծանոթացնել կիսահաղորդչային երկէլեկտրոդ (դիոդային) և եռէլեկտրոդ (տրանզիստորային) սարքերի աշխատանքի սկզբունքին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են

- ✓ Տալ գիտելիքներ կիսահաղորդչային նյութերի տեսակների, հատկությունների, կիրառությունների մասին:
- ✓ Ձեռք բերել գիտելիքներ կիսահաղորդչային սարքերի, տարբեր ոլորտներում նրանց կիրառությունների մասին:
- ✓ Ունակություն տարբերելու կիսահաղորդչային սարքերը, փորձնականորեն ուսումնասիրելու այդ սարքերը:
- ✓ Պրակտիկ սխեմաներ հավաքելու և փորձարկելու հմտությունների ձևավորում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

Պինդմարմնային էլեկտրոնիկա առարկան ռադիոֆիզիկա մասնագիտության կրթական ծրագրի կամընտրական դասընթացներից է, որի ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ է մաթեմատիկական և բնագիտական ցիկլի առարկաների (մաթեմատիկա և ընդհանուր ու տեսական ֆիզիկաներ) իմացությունը:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)² և /կամ կոմպետենցիաները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

- ✓ Ներկայացնելու պինդ մարմնի տեսակները, կիսահաղորդիչների հիմնական էլեկտրաֆիզիկական հատկությունները,
- ✓ Ներկայացնելու անհավասարակշիռ լիցքակիրների վիճակագրությունը, զենեքացիայի ու ռեկոմբինացիայի մեխանիզմները, դիֆուզիայի և դրեյֆի առանձնահատկությունները,
- ✓ Լուսաբանելու կիսահաղորդչային դիոդային կառուցվածքների և տրանզիստորների

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

աշխատանքը:

- ✓ Վերլուծելու կիսահաղորդիչների էլեկտրական, մագնիսական, ջերմաէլեկտրական և օպտիկական հատկությունները,
- ✓ Օգտվելու տարբեր աղբյուրներից, տեղեկատվություն հայթայթել և վերլուծել,
- ✓ Արդյունավետ օգտագործել կիսահաղորդչային սարքերի հատկությունները կոնկրետ խնդիրների լուծման համար:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

Դասընթացի յուրացման արդյունքները, ստացած գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները կրթական ծրագրի շրջանավարտների կողմից կարող են կիրառվել կատարելու ինքնուրույն հետազոտական ու վերլուծական աշխատանքներ, հավաքելու և փորձարկելու պրակտիկ սխեմաներ, ուսումնասիրելու կիսահաղորդչային սարքերի հատկությունները՝ տարբեր նշանակության միկրոէլեկտրոնային սխեմաների և այլ ռադիոէլեկտրոնային և ռադիոտեխնիկական աշխատանքներ իրականացնելիս:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	16	
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք	24	
Ինքնուրույն աշխատանք	50	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգաք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգաք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

□ **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

□ **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

□ **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակերծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. Դասավանդման մեթոդներն են⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր. . . .

9. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում,

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում. . . .

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարաօլոմոնք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:	2			2	4
2.	Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:	2			2	4
3.	Գալվանամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	2			4	6
4.	Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:	2			2	6
5.	Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:	2			4	8
6.	N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:	2			2	6
7.	Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր	2			4	8
8.	Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:	2			4	8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		16			24	50

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ֆ. Գասպարյան: Կիսահաղորդիչների ֆիզիկա և պինդմարմնային էլեկտրոնիկայի հիմունքներ: Ե., ԵՊՀ,	2011
2.	Վ.Լ. Բոնչ-Բրունիչ, Ս.Գ. Կալաշնիկով: կիսահաղորդիչների ֆիզիկա: Ե., ԵՊՀ,	1988
3.	С. Зу – Физика полупроводниковых приборов, т.1,2, М., “Мур”	1984
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Է. Ս. Ղազարյան, Ս. Լ. Հարությունյան – Պինդ մարմնի ֆիզիկայի տեսության տարրերը (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան,	2005
2.	В.И.Лихтман - Лекции по физике твердого тела, М., Просвещение,	1965
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	«Դասախոսությունների տեքստեր»	2016
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:	Թույլատրված և արգելված գոտիներ: Լիցքակիրների քանակի հաշվումներ գոտիներում:	2	ՊԳ 1,2
2.	Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:	Էլեկտրոնային և խոռոչային էլեկտրահաղորդականություն: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:	2	ՊԳ 1,2

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Գավառնամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	Գավառնամագնիսական և ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչներ ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	2	ՊԳ 1,2,3
4.	Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:	Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները կիսահաղորդիչներում:	2	ՊԳ 1,2,3
5.	Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:	Մետաղ-կիսահաղորդիչ և p-n անցումներ: Շոտկի դիոդներ:	2	ՊԳ 1,2,3
6.	N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:	N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:	2	ՊԳ 2,3
7.	Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր	Կիսահաղորդչային լազեր և լուսարձակիչ դիոդ: Արեգակնային էլեմենտ:	2	ՊԳ 2,3
8.	Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:	Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:	2	ՊԳ 1,2. 3

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Սեմինար պարապմունք	1-4-րդ թեմաների քննարկում և յուրացման ստուգում:	2	բանավոր	ՊԳ 1,2. 3
2.					

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնասիրողական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցված ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:	Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրության ուսումնասիրություն կիսահաղորդիչներում:	2	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 1,2
2.	Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:	Էլեկտրահաղորդականության տեսակների ուսումնասիրություն կիսահաղորդիչներում:	2	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 1,2
3.	Գալվանամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	Գալվանամագնիսական և ջերմաէլեկտրական երևույթները կիսահաղորդիչներում: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	4	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 1,2,3
4.	Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:	Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները կիսահաղորդիչներում:	2	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 1,2,3
5.	Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:	Մետաղ-կիսահաղորդիչ և p-n անցումներ: Շոտկի դիոդի ՎԱԲ ուսումնասիրություն:	4	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 1,2,3
6.	N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:	Թունելային դիոդի և տիրիստորների բնութագրերի հետազոտություն:	2	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 2,3
7.	Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր	Կիսահաղորդչային լազերի և արեգակնային էլեմենտի բնութագրերի հետազոտություն	2	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 2,3
8.	Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:	Երկբևեռ տրանզիստորների և ՄԴԿ տրանզիստորների բնութագրերը :	4	կատարման հաշվետվություն	ՊԳ 1,2, 3

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:	Թույլատրված և արգելված գոտիներ: Լիցքակիրների քանակի հաշվումներ գոտիներում:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1,2
2.	Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:	Էլեկտրոնային և խոռոչային էլեկտրահաղորդականություն: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1,2
3.	Գալվանամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	Գալվանամագնիսական և ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչներ ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1,2,3
4.	Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:	Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները կիսահաղորդիչներում:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1,2,3

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

5.	Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:	Մետաղ-կիսահաղորդիչ և p-n անցումներ: Շոտկի դիոդներ:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1,2,3
6.	N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:	N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 2,3
7.	Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր	Կիսահաղորդչային լազեր և լուսարձակիչ դիոդ: Արեգակնային էլեմենտ:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 2,3
8.	Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:	Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:	ռեֆերատ	Գրաֆիկով սահմանված ժամկետներում	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1,2. 3

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով/:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

(Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով):¹⁶

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:
2. Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:
3. Գալվանամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:
4. Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:
5. Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:
6. N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:
7. Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր
8. Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

1. Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:
2. Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:
3. Գալվանամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:
4. Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:

▪ Ընդգրկված հարցեր.

- Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները:
Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:
Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը:
Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:
Գալվանամագնիսական երևույթներ:
Ջերմաէլեկտրական երևույթներ:
Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:
Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները:
Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:
2. N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:
3. Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր
4. Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:

▪ Ընդգրկված հարցեր.

- Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում:
Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ:

ք-ո անցումներ:

N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:

Կիսահաղորդչային լազեր:

Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր:

Երկբևեռ տրանզիստորներ:

ՄԴԿ տրանզիստորներ:

14.4. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Տեսական գիտելիքները 40 միավոր:
- Սեմինար պարապմունքները 20 միավոր
- Լաբորատոր աշխատանքները 20 միավոր
- Ինքնուրույն աշխատանքը 20 միավոր

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

055102.00.6 ՌԱԴԻՈՖԻԶԻԿԱ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

055102.01.6 ՌԱԴԻՈՖԻԶԻԿԱ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

ՌԱԴԻՈՖԻԶԻԿԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

ՔԻՄԻԱՅԻ և ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<p>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</p>	<p>ՔԿ/բ-104 ՊԻՆԴՄԱՐՄՆԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԻԿԱ</p>		
<p>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</p>	<p>3 կրեդիտ</p>		
<p>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</p>	<p>4-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ</p>		
<p>Ժամերի բաշխումը</p>	<p>Լսարանային</p>	<p>Դասախոսություն</p>	<p>16</p>
		<p>Մեմինար</p>	
		<p>Լաբորատոր աշխատանք</p>	<p>24</p>
		<p>Գործնական աշխատանք</p>	
	<p>Ինքնուրույն</p>	<p>50</p>	
<p>Ընդամենը</p>	<p>90</p>		
<p>Ստուգման ձևը</p>	<p>Ստուգաքք</p>		
<p>Դասընթացի նպատակը</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ծանոթացնել պինդ մարմինների նկարագրման գոտիական տեսությանը, ☐ Ծանոթացնել կիսահաղորդիչներում հաղորդականության էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությանը, անհավասարակշիռ հոսանքակիրների գեներացիային և ռեկոմբինացիային, ☐ Ծանոթացնել կիսահաղորդիչների էլեկտրական, մագնիսական, ջերմաէլեկտրական, օպտիկական հատկություններին, ☐ Ծանոթացնել կիսահաղորդչային երկէլեկտրոդ (դիոդային) և եռէլեկտրոդ (տրանզիստորային) սարքերի աշխատանքի սկզբունքին: 		
<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>Կիմանա կիսահաղորդիչների ֆիզիկայի սկզբունքները, կիսահաղորդիչներին յուրահատուկ երևույթները, կիսահաղորդչային սարքերի, տարբեր ոլորտներում նրանց կիրառությունների մասին:</p> <p><i>Կարողություն</i></p>		

	<p>Ունակ կլինի տարբերելու կիսահաղորդչային սարքերը, փորձնականորեն ուսումնասիրելու այդ սարքերը, կատարելու ինքնուրույն հետազոտական ու վերլուծական աշխատանքներ:</p> <p><i>Հմտություն</i></p> <p>Կկարողանա հավաքել և փորձարկել պրակտիկ սխեմաներ, չափել կիսահաղորդչային սարքերի պարամետրերը, ուսումնասիրել այդ սարքերի հատկությունները:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա1. Պինդ մարմնի գոտիական տեսության հիմունքները: Էլեկտրոնների և խոռոչների վիճակագրությունը կիսահաղորդիչներում:</p> <p>Թեմա2. Կիսահաղորդիչների էլեկտրահաղորդականությունը: Լիցքակիրների շարժունակություն, կյանքի տևողություն:</p> <p>Թեմա3. Գալվանամագնիսական երևույթներ: Ջերմաէլեկտրական երևույթներ: Կիսահաղորդիչների ջերմունակություն: Վիդեման-Ֆրանցի օրենքը:</p> <p>Թեմա4. Կիսահաղորդիչների օպտիկական հատկությունները: Լույսի կլանման և ճառագայթման մեխանիզմները:</p> <p>Թեմա5. Կոնտակտային երևույթները կիսահաղորդիչներում: Մետաղ-կիսահաղորդիչ անցումներ: Շոտկի դիոդներ: p-n անցումներ:</p> <p>Թեմա6. N և S տեսակի ՎԱԲ ունեցող դիոդներ:</p> <p>Թեմա7. Կիսահաղորդչային լազեր: Արեգակնային էլեմենտ: Լիցքային կապով սարքեր:</p> <p>Թեմա8. Երկբևեռ տրանզիստորներ: ՄԴԿ տրանզիստորներ:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատման գործընթացը իրականացվում է ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգով:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Ֆ. Գասպարյան: Կիսահաղորդիչների ֆիզիկա և պինդմարմնային էլեկտրոնիկայի հիմունքներ: Ե., ԵՊՀ, 2011</p> <p>Վ.Լ. Բոնչ-Բրուսիչ, Ս.Գ. Կալաշնիկով: Կիսահաղորդիչների ֆիզիկա: Ե., ԵՊՀ, 1988</p> <p>С. Зу – Физика полупроводниковых приборов, т.1,2, М., “Мур” 1984</p> <p>Է. Ս. Ղազարյան, Ս. Լ. Հարությունյան – Պինդ մարմնի ֆիզիկայի տեսության տարրերը (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան, 2005</p> <p>В.И.Лихтман - Лекции по физике твердого тела, М., Просвещение, 1965</p>